

Høringsuttalelse – Teknisk regelverk for akvakulturanlegg til havs

Viewpoint Seafood AS

1. Innledning

Viewpoint Seafood AS er et selskap med fokus på havbruk til havs, og vi er glade for at det nå er lagt frem et forslag til et teknisk regelverk for akvakulturanlegg til havs. Vi er positive til utviklingen av offshore havbruk, og ser på dette som en viktig mulighet for videre vekst i norsk havbruksnæring, med betydelig potensial for innovasjon, nye arbeidsplasser og økt verdiskaping.

Vi ønsker å komme med noen innspill til det foreslåtte regelverket, basert på våre erfaringer og synspunkter. Våre innspill knytter seg særlig til hvordan de tekniske kravene kan tilpasses de spesifikke utfordringene som havbruk på mer eksponerte lokaliteter innebærer.

2. Generelle kommentarer

Vi mener det er viktig at regelverket legger til rette for en fleksibel utvikling av teknologier og produksjonsmetoder for offshore havbruk. Det er essensielt at myndighetene bidrar til forutsigbarhet for investeringer gjennom klare retningslinjer for hva som kreves for å etablere og drive akvakulturanlegg til havs. Samtidig må regelverket være tilstrekkelig nøytralt med hensyn til hvilke konkrete løsninger man bruker, så lenge de overordnede funksjonskravene er oppfylt.

Vi mener at forslaget til justeringer i arbeidsmiljøloven, slik at denne omfatter havbruk til havs, er et fornuftig grep. I forlengelsen av dette vil vi også understreke viktigheten av at de ulike regelsettene ses i sammenheng og tilpasses de særlige risikoforholdene og hensynene som gjelder for havbruk til havs.

3. Kommentarer til det tekniske regelverket

Realistiske sikkerhetskrav: Sikkerhet er en grunnleggende faktor i utviklingen av akvakulturanlegg til havs. Vi støtter kravene til sikkerhet, men mener at de bør være tilpasset de spesifikke forholdene og risikoene som gjelder for ulike typer anlegg.

Beredskap og risikovurdering: Det er viktig at forskriften gir fleksibilitet med hensyn til hvordan risiko vurderes. Vi foreslår at det åpnes for at utbyggere kan benytte ny teknologi for å vurdere og håndtere risiko på en mer kostnadseffektiv måte, for eksempel gjennom bruk av digitale verifikasjonsløsninger som kan dokumentere at sikkerhetsnivået er tilfredsstillende.

Verifikasjonskrav: Vi mener at verifikasjonskravene bør tilpasses anleggstype og bruksområde, slik at utbyggere kan bruke moderne løsninger som effektivt møter de nødvendige sikkerhetsstandardene uten at det pålegges unødvendig administrativt arbeid eller kostnader.

Miljøkrav som ivaretar både bærekraft og økonomisk gjennomførbarhet: Bærekraft er et viktig mål, og for at etablering av akvakulturanlegg til havs skal være bærekraftig, er det viktig at miljøkravene er realistiske og tilpasset forskjellige typer anlegg. Vi foreslår justeringer som gir utbyggere mer fleksibilitet, samtidig som miljømålene oppfylles.

Utslipp og avfallshåndtering: Vi støtter miljøkravene, men foreslår at forskriften gir rom for alternative løsninger og teknologi som kan redusere utslipp og håndtere avfall på en kostnadseffektiv måte. Kravene til håndtering av avfall bør være tilpasset de spesifikke forholdene på anleggene, slik at de ikke påfører unødvendige kostnader eller utfordringer.

Forslagets § 11 fjerde ledd bokstav c stiller krav om sikker og miljøvennlig håndtering av avfall og biprodukter. Veilederen til bestemmelsen slår fast at anleggene bør utformes slik at avfall kan samles, oppbevares og behandles på en helsemessig og forsvarlig måte. Det er også viktig å merke seg at det ikke er praktisk mulig å samle og håndtere slam til havs på samme måte som for landbaserte anlegg og lukkede enheter i skjermet farvann. Samtidig er behovet for oppsamling av slam til havs mye mindre enn på enkelte lokaliteter i kystsonen. Regelverket bør i stedet fokusere på å minimere miljøpåvirkningen fra avfall og forurensning, uten å pålegge krav om oppsamling av slam til havs. For offshore havbruk er det viktig å utvikle løsninger som reduserer forurensning på en bærekraftig og effektiv måte, slik at man ivaretar det marine økosystemet rundt anleggene.

Beredskap for miljøkriser: For å sikre at anleggene kan håndtere eventuelle miljøkriser på en effektiv måte, bør forskriften legge til rette for fleksible løsninger som kan tilpasses spesifikke forhold og risikobildet for den enkelte utbygger.

Stimulering av innovasjon og teknologiutvikling: For at havbruksnæringen skal kunne utvikle seg, er det avgjørende at forskriften tillater innovasjon og bruk av ny teknologi som kan forbedre både effektiviteten og bærekraften i produksjonen.

Alternativ teknologi og design: Vi mener at forskriften bør åpne for bruk av ny teknologi og alternative løsninger som kan forbedre drift og sikkerhet. For eksempel kan bruk av avanserte overvåkingssystemer, automatisering og ny materialteknologi bidra til både økt sikkerhet og reduserte kostnader.

Godkjenning av ny teknologi: Vi foreslår at det etableres en ordning for godkjenning av ny teknologi og løsninger gjennom en alternativ designprosess. Dette gir utbyggere mulighet til å bruke nye metoder som kan ha potensiale til å forbedre både driftseffektivitet og sikkerhet, så lenge teknologien er godt dokumentert og risikovurdert som forsvarlig.

Økonomisk ansvarlighet og reduksjon av administrative byrder: En viktig del av regelverket er å sikre at det ikke pålegges unødvendige økonomiske og administrative byrder for utbyggere. Forskriften bør legge til rette for kostnadseffektiv etablering og drift, med klare retningslinjer som bidrar til forutsigbarhet.

Sertifisering og leverandørkrav: Vi mener at kravene til sertifisering og godkjenning av leverandører bør være praktiske og fleksible, slik at de ikke medfører unødvendige kostnader. En mulighet er å åpne for at utbyggere kan benytte seg av eksisterende sertifiseringer fra internasjonale standarder, så lenge de dokumenterer at de oppfyller nødvendige krav.

Forutsigbarhet: For at utbyggere skal kunne operere effektivt og økonomisk, er det viktig at forskriften gir forutsigbarhet. Det bør være klart hvilke krav som stilles på et tidlig stadium, slik at utbyggere kan planlegge og investere uten usikkerhet.

Samfunnsøkonomiske konsekvenser: Forskriften må ta hensyn til de samfunnsøkonomiske konsekvensene av regelverket, slik at det fremmer vekst og bærekraft i næringen uten å påføre unødvendige økonomiske byrder.

Bærekraftig vekst: Vi støtter målet om bærekraft, men mener at dette må henge tett sammen med klare ambisjoner for vekst. Forskriften bør legge til rette for en næringsutvikling hvor begge disse hensynene blir ivare tatt og vektlagt. En fleksibel tilnærming til sikkerhet, teknologi og miljø vil gjøre det mulig for utbyggere å utvikle nye prosjekter som samtidig ivaretar hensyn til fiskevelferd, miljø og sikkerhet.

Reduksjon av kostnader: Et godt regelverk vil bidra til å redusere risikoen for feil og ulykker, noe som kan spare både økonomiske ressurser og forbedre det samfunnsøkonomiske utbyttet. Ved å sikre et kostnadseffektivt regelverk kan vi bidra til at flere aktører investerer i havbruk til havs, noe som kan gi økt produksjon og arbeidsplasser.

Innhegning og sikkerhet: Vi merker oss at det i forslaget § 11 stilles krav om at akvakulturanlegg skal utformes slik at svikt i en komponent eller feilhandling ikke gir uakseptable konsekvenser. Vi mener at det ikke er helt klart hva som ligger i dette, herunder hva som er uakseptable konsekvenser. Bestemmelsen kan tolkes dithen at det vil kreves dobbel barriere for nota, spesielt for å unngå svikt ved kollisjoner med drivgods og andre risikofaktorer. Vi støtter et slikt krav, men ønsker ytterligere avklaring om hvordan dette kan implementeres på en praktisk og økonomisk bærekraftig måte for aktørene i næringen. I tillegg mener vi at det bør vurderes å justere terskelen fra *"svikt i en komponent eller feilhandling ikke gir uakseptable konsekvenser"* til at en *"sikrer fortsatt forsvarlig drift ved svikt i en komponent eller feilhandling"*. Dette vil harmonere bedre med kravene som gjelder i akvakulturregelverket ellers.

I § 18 om innhegning påpekes det at risiko for rømming av fisk bør vurderes, og at dobbeltsikring kan være nødvendig med tanke på drivgods. Vi mener det er viktig at dette også er i tråd med tilgjengelig teknologi for barrierer og sikkerhetsløsninger som kan møte kravene til effektiv beskyttelse av fisken.

Nødkraft og nødbelysning: I forslaget § 24 står det at nødkraftsystemer bør ha kapasitet til å opprettholde funksjoner i et definert tidsrom. Vi understreker at dette tidsrommet bør baseres på grundige risikoanalyser for å sikre at det er tilstrekkelig for offshore havbruk. Regelverket bør spesifisere hvilke vurderinger som ligger til grunn for å definere tidsrammen, og at dette blir tilpasset spesifikasjonene i arbeidsmiljøloven for havbruk til havs.

Risikoanalyser og referanser til Norsok: Vi merker oss at det i flere tilfeller refereres til Norsok-standarder, for eksempel i veilederen til § 19 om oppdrift og stabilitet og § 27 om ergonomisk utforming og menneske-maskin-grensesnitt. Vi ønsker å presisere at flere av disse Norsok-standardene, som for eksempel Norsok S-002, ikke nødvendigvis stiller bindende krav for offshore havbruk, men heller er anbefalinger fra bransjen. Forskriften kan derfor ikke forstås slik at standardkravene alltid skal gjelde. Det må være rom for tilpasning, slik at standardene kan justeres for de spesifikke behovene til akvakulturanlegg til havs.

Videre bør det tydeliggjøres om og hvordan Norsok-standardene bør tilpasses havbrukssektoren, spesielt med tanke på at flere av standardene er utviklet for sjøfartsindustrien. Vi mener at det bør være fleksibilitet i regelverket for å kunne tilpasse disse standardene til den unike situasjonen som gjelder for offshore havbruk, der faktorer som fiskevelferd, miljøhensyn og sikkerhet for personell må tas hensyn til. På sikt bør det også utarbeides egne standarder for havbruk til havs.

Stabilitet og oppdrift: I § 19 stilles det krav til oppdrift og stabilitet, spesielt i tilfelle kollisjoner med besøkende fartøy. Kravet om at kollisjonsskaden ikke skal føre til rømming av fisk er et viktig punkt. Vi mener at det bør gjøres en grundigere vurdering av kollisjonsrisikoen og skaderisikoen knyttet til ulike fartøystørrelser og hastigheter, og at det bør være fleksibilitet i regelverket for å kunne tilpasse kravene etter de faktiske risikoforholdene på de ulike lokalitetene.

Helikoptertilgang og boligmoduler: Vi påpeker at kravene relatert til helikoptertilgang og boligmoduler for personell offshore bør tydeliggjøres i regelverket. Det er uklart hvordan kravene for helikopterlandingsplasser og sikkerhetsprosedyrer skal implementeres, spesielt i tilfelle nødtransport og utfordrende værforhold. Det er nødvendig å presisere hvordan helikopteroperasjoner kan utføres på en sikker og effektiv måte, med spesifikasjoner for helikopterstørrelser og evakueringskapasitet, samt hvordan helikoptertransport kan integreres i den daglige driften.

Dispensasjon: Med tanke på at det er en helt ny type akvakulturnæring er det positivt at forskriftsforslaget innehar en dispensasjonshjemmel dersom det inntreffer situasjoner som representerer bedre løsninger enn det forskriften legger opp til, men som ikke passer inn under forskriftens bestemmelser. I startfasen av etableringen vil det kunne være behov for å være mer lempelig enn når næringen har blitt godt etablert. En mulig tilnærming vil være å endre terskelen fra "særlige tilfeller" til "når sikkerheten er dokumentert ivaretatt".

4. Konklusjon

Viewpoint Seafood AS er generelt positive til det tekniske regelverket for akvakulturanlegg til havs. Vi mener imidlertid at det bør gjøres noen justeringer og presiseringer for å bedre ivareta de spesifikke utfordringene ved offshore havbruk, samt legge til rette for økt innovasjon og bærekraftig utvikling av næringen. Vi ser frem til at regelverket blir videreutviklet med innspill fra aktørene i næringen og til et tett samarbeid med myndighetene for å sikre en sunn og konkurransedyktig havbruksindustri til havs.

Med vennlig hilsen,

Kåre Olav
Krogenes

 Digitalt signert av Kåre Olav
Krogenes
Dato: 2025.02.20 10:39:52 +01'00'

Viewpoint Seafood AS
Kåre Olav Krogenes, CEO